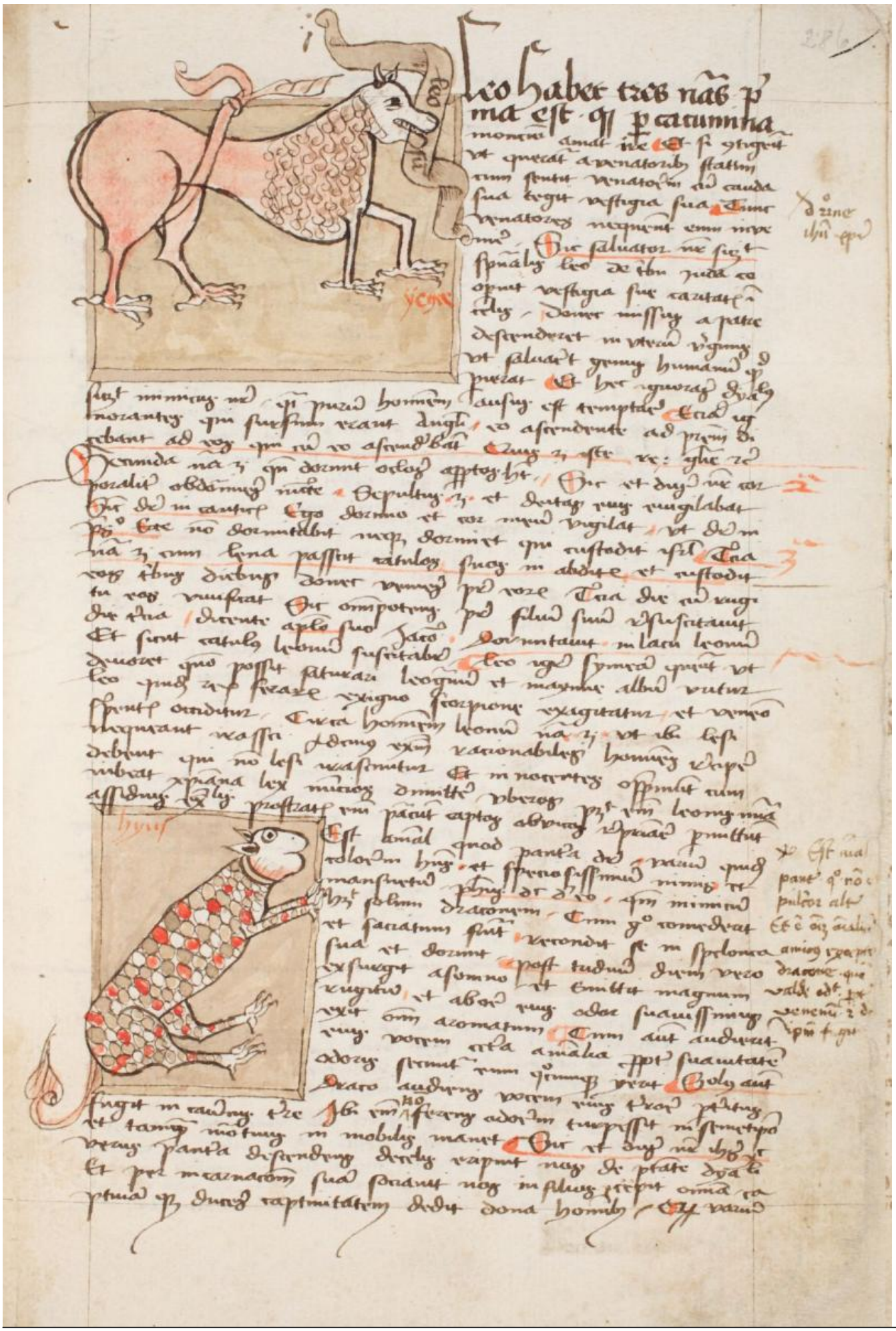
Bestiarium Zircense – könyvbemutató

2016/10/07

A nemzésre készülő elefánt keletre megy a Paradicsom közelébe, ahol a mandragóra nő. A nőstény eszik a gyümölcsből, majd párját is megkínálja. Míg párja eszik, a nőstény elcsábítja őt és megfogan. Kicsinyét vízben szüli meg, ahol ellensége, a sárkány, nem tudja megtámadni őt. – A zirci Bestiarium egy vaskos középkori könyv utolsó tizenhat oldalát alkotja. A valós és képzelt lényeket leíró hasonmáskiadást Zircen mutatjuk be október 13-án.

[1]Az Országos Széchényi Könyvtár és a Zirci Ciszterci Apátság közösen adta ki a Bestiarium Zircense című hasonmás kiadványt, amely egy a Zirci Ciszterci Apátságból az Országos Széchényi Könyvtárba került 15. századi kézirat Bestiariumának mérethű hasonmását tartalmazza. A mű első, zirci könyvbemutatója október 13-án, 16 órakor kezdődik, majd az esemény a közeljövőben több helyszínen is megismétlődik.

A könyvet Csányi Vilmos **[2]** etológus, az MTA rendes tagja mutatja be, aki **Dr. Boreczky Anna** művészettörténésszel, a kötet szerkesztőjével beszélget a moralizáló állattörténetek középkori hagyományáról, illusztrációik jellegzetességeiről, valamint a Bestiarium Zircense egykori használatának kérdéseiről.

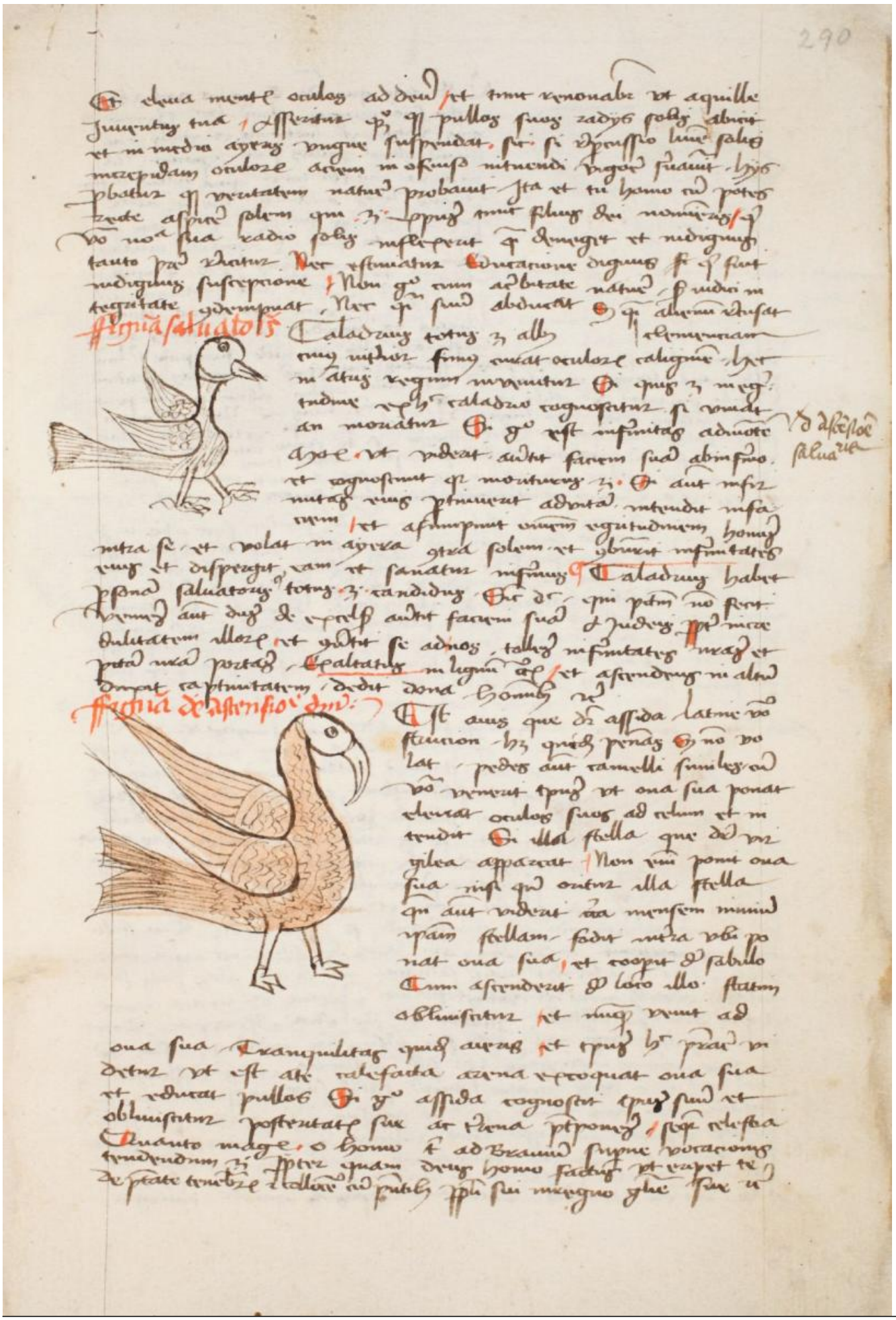
A megjelenteket köszönti: **Dékány Árpád Sixtus** ciszterci apát és **Dr. Boka László** tudományos igazgató

Időpont: 2016. október 13. 16 óra
Helyszín: Országos Széchényi Könyvtár Ciszterci Műemlékkönyvtár, Zirc – Díszterem 8420 Zirc, Rákóczi tér 1.

Meghívó [3]

A kötetről: Bestiarium Zircense
Hasonmás az OSZK Cod. Lat. 506-os jelzetű kódexéből, Boreczky Anna bevezetőjével.
Budapest, OSZK, 2016

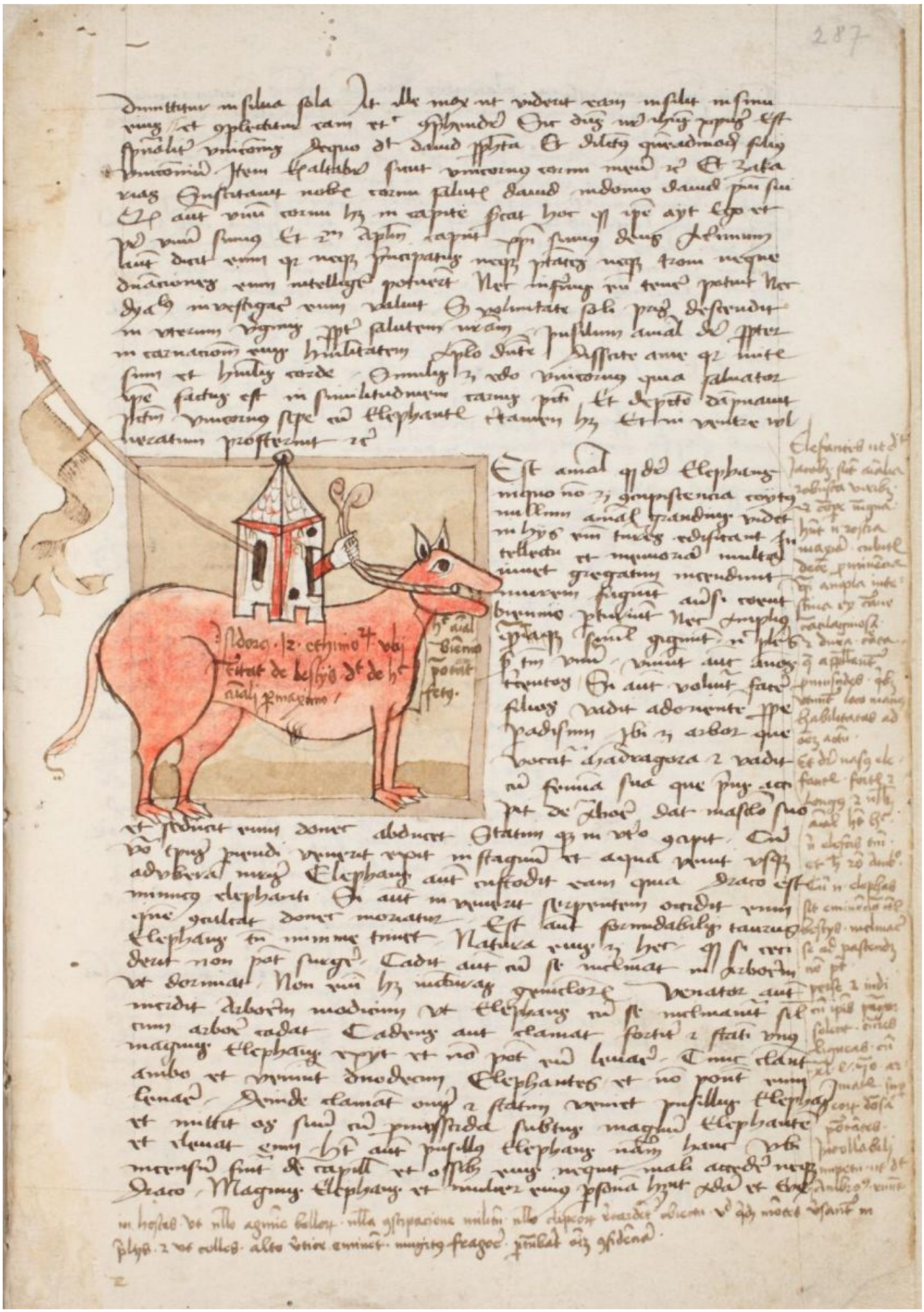
A zirci Bestiarium egy vaskos középkori könyv utolsó tizenhat oldalát alkotja. Kézzel írt és illusztrált lapjait oroszlánok, szirének, galambok, kígyók – emlősök, madarak, hüllők – valós és képzeletbeli lények rajzai népesítik be. Bár a képek nem képzett művész alkotásai, számunkra mégis érdekesek: esetlegességükben és esetlenségükben egy régmúlt világ könyvkultúrájának mindennapjait keltik életre, ahogyan az egyes állatok jellegzetességeit és viselkedését bemutató szövegekben is egy első olvasatra talán furcsának tűnő, a maga idejében mégis széles körben elterjedt tudás és hitvilág tárul elénk. A zirci kézirat a 15. században készült, de a benne olvasható mű, a Bestiarium jóval korábban, a 12. században jött létre számos, még régebbi szöveg, első sorban az ún. Physiologus felhasználásával. Ily módon a Bestiariumban hosszú évszázadok megfigyelései és mítoszai rakódtak egymásra, és őrződtek meg számunkra.

4. oldal (összes: 7)

[4]A Bestiariumban ránk hagyományozott képzetek és képek abból a felfogásból erednek, mely szerint a világ, azon belül a természet rendjében a teremtő isteni akarat megnyilvánulása ismerhető fel. A teremtmények, köztük az ember, egyazon isteni terv részei, és valóban, a Bestiarium-ban nemegyszer egymással kapcsolatban állóként jelennek meg. Mindazonáltal a mű első sorban az erényekről és a bűnökről szól, magyarázatai erkölcsi példázatok, melyekben a teremtett világ élőlényei pozitív és negatív szimbolikus tartalmak (az újjászületés, a szülői/gyermeki szeretet, vagy éppen a megrontó csábítás) hordozóiként jelennek meg. Ennek megfelelően helyét ma nem a Bestiarium-nál jóval nagyobb számban fennmaradt középkori enciklopédiák körében, hanem a példázatirodalom, a prédikációk színesítését szolgáló exemplumgyűjtemények, illetve az elemi oktatás céljait (is) szolgáló, moralizáló-didaktikus lelkiségi irodalom keretein belül keressük.

A Bestiarium évszázadokkal korábbi szövegekre támaszkodott, hitelét részben a hagyománynak, részben a felhasznált szövegek, vagy hivatkozott szerzők tekintélyének köszönhette. Bár leírásai és értelmezései ma már idegenül hatnak, mégsem kizárólag egy távoli világ hírhozóiként érdekesek. A Bestiariumban szereplő mitikus-legendás élőlények ma is köztünk élnek és a populáris/vizuális kultúra szereplőiként, pl. Harry Potter főnixének, vagy a Starbucks Coffee újabban visszafogottabbá alakított, de még mindig felismerhető kétfarkú sellőjének – Bestiariumunk egyik érdekes lakójának – az alakjában nap, mint nap ránk köszönnek.

287
Draco · 12 · cetimo ht vij
trahit de leshÿb dt de ht
anali pmagnmo /
ht anal
biemo
pmit
fely.

[5]A kötet szerzői az alábbi módon láttatták az elefántot: Elefánt (Elephans). A perzsák és indiaiak egy az elefánt hátára erősített fa toronyból harcolnak. A nemzésre készülő elefánt keletre megy a Paradicsom közelébe, ahol a mandragóra nő. A nőstény eszik a gyümölcsből, majd párját is megkínálja. Míg párja eszik, a nőstény elcsábítja őt és megfogan. Kicsinyét vízben szüli meg, ahol ellensége, a sárkány, nem tudja megtámadni őt. Az elefánt nem tudja behajlítani a térdét, ezért egy fának dőlve alszik. Ha a fát kivágják, az elefánt eldől, és sem egy nagy elefánt, sem tizenkét elefánt nem tudják felemelni őt, de a legkisebb elefánt segítségével fel tud kelni és így megszabadul.

Az elefántpár Ádámot és Évát jelképezi, akik a Paradicsomban nem éltek házaséletet. Éva csak azután fogant, miután ettek a tiltott fa gyümölcséből és kiűzettek a Paradicsomból. A bűnbe esett emberiséget sem a törvény, sem a próféták nem tudták felemelni, csak Jézus, aki alázatosságában mindenek között a legkisebb volt.

Várjuk Önöket a Zircen!

Képes beszámoló az eseményről [6]
2016/10/07 - 10:31

Forrás webcím: https://oszk.hu/hirek/bestiarium-zircense-konyvbemutato

Hivatkozások:
[1] https://oszk.hu/sites/default/files/bestiarium001.jpg
[2] http://web.t-online.hu/csanyi14/Csanyi_Vilmos/Kezd%C5%91lap.html
[3] https://oszk.hu/sites/default/files/zirci-bestiarium-meghivo.jpg
[4] https://oszk.hu/sites/default/files/bestiarium003.jpg
[5] https://oszk.hu/sites/default/files/elefant-zirc.jpg
[6] http://indafoto.hu/nemzetikonyvtar/bestiarium_zircense_konyvbemut
[7] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek